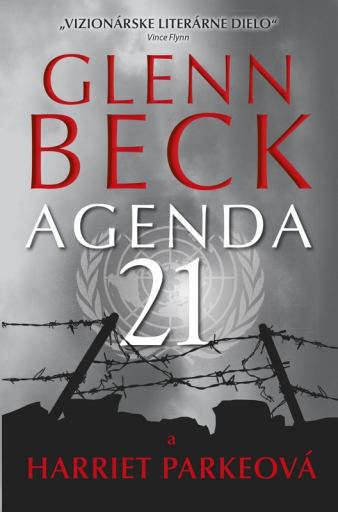

„VIZIONÁRSKE LITERÁRNE DIELO“

Vince Flynn

GLENN BECK AGENDA 21

a

HARRIET PARKEOVÁ

KNIŽNICA
SVETOVÝCH BESTSELLEROV

AGENDA 21

GLENN BECK

a

HARRIET PARKEOVÁ

TATRAN

Z anglického originálu Glenn Beck with Harriet Parke: AGENDA 21,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Threshold Editions/Mercury Radio Arts,
a division of Simon & Schuster, Inc., 1230 Avenue of the Americas,
New York 2012,

preložil Jozef Klinga.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2013 ako 4996. publikácia
a 102. zväzok edície LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Prebal a väzbu navrhol AldoDesign, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Anna Šikulová

Jazyková redaktorka Eva Mládeková

Korektorka Katarína Széherová

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba S+S Typografik

Vytlačila Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Copyright © 2012 by Mercury Radio Arts, Inc.

Translation © Jozef Klinga 2013

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2013

ISBN 978-80-222-0635-8

*Všetkým,
ktorí sa nevzdávajú viery v slobodného ducha Ameriky,
rozprávačom príbehov ako je Harriet, ktorí pátrajú
po nemilosrdných faktoch a následne nachádzajú nové cesty,
ako vyniesť pravdu na svetlo sveta, osvietiť nevedomých,
inšpirovať nečinných a dodávať odvahu ustráchaným
naprieč celým svetom.*

Ľudstvo sa nachádza v rozhodujúcom dejinnom okamihu. Sme konfrontovaní s pretrvávajúcou nerovnosťou medzi jednotlivými národmi aj v nich samých, s narastajúcou chudobou, hladom, chorobami a negramotnosťou a so stúpajúcim poškodzovaním ekosystémov, od ktorých závisí naša telesná a duševná pohoda.

Rozvojové a environmentálne ciele Agendy 21 budú vyžadovať významný presun nových a dodatočných finančných zdrojov do rozvíjajúcich sa krajín... Ďalšie finančné zdroje budú potrebné na posilnenie kapacít medzinárodných organizácií, ktoré budú realizovať program Agendy 21.

Tento proces je začiatkom nového globálneho partnerstva pre trvalo udržateľný rozvoj.

PREAMBULA, AGENDA 21,
KONFERENCIA ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV,
RIO DE JANEIRO JÚN 1982

[Cieľom Agendy 21 je] presadzovať modely spotreby a výroby, ktoré znížia zaťaženie životného prostredia a umožnia ľuďstvu uspokojiť základné potreby.

AGENDA 21, 4. KAPITOLA, CIEĽ 7. A

1. KAPITOLA

Mamu dnes odviedli.

Keď prišli, práve som stála na energopáse. Nezaklopali. Jednoducho vošli dnu. Muži v čiernych uniformách. Muži zákona. Zastavila som energopás, zapotáčala som sa a uderila sa o bočné kovové držiaky. Nepovedali ani slovo, ale zdvihli ruky spôsobom, ktorý mi vravel, že mám stáť, nepriblížiť sa ani o centimeter. Tachometer zastal na polceste k cieľu. Keď ich mama začula za dverami, zdvihla sa zo žienky a stála so sklonenou hlavou. Mala pomotané vlasy, sivé, bez života.

Spýtali sa, ktorá žienka patrí jej. Ukázala na moju. Chystala som sa povedať: „Nie, na tej spávam ja.“ Ale slabučko pokrútila hlavou, tak som mlčala. Jeden z mužov žienku zvinul a strčil si ju pod pazuchu. Druhý muž krátkymi špinavými povrazmi zviazal mame zápästia. Vedela som, že v prítomnosti mužov zákona nesmiem plakať, no horúce slzy ma pálili v kútikoch očí.

Mama si neodšliapala povinné služby, odkedy ma pred dvoma dňami spárili s Jeremym. Zostala ležať schúlená do kľbka na svojej žienke, tvárou obrátená k stene, bolo jej vidieť len kostnaté hrbolce v strede chrbta. Tie dva dni som odkráčala na mojom aj jej energopáse, aby naše tachometre centrálna autorita zaregistrovala za dvoch ľudí. Iba takto som mohla získať jedlo pre obe.

Možno zistili, že jedna osoba odšliapala dva rôzne tachometre, lebo hodnoty zaregistrovali v odlišných časoch. Ktovie. Za tak-

mer osemnásť rokov strávených na tejto Zemi som toho videla priveľa, aby som pochybovala o moci autority.

Mama odišla potichu, šuchajúc nohami po drsnej betónovej dlážke. Obzrela sa za mnou a povedala: „Mrzí ma, že som ťa toho nenaučila dosť... Lúbim ťa.“ Povedala to škrípavo, akoby sa jej slová zasekli vnútri. „Prepáč mi, Emmeline.“ Nevedela som, čo má na mysli, a nebol čas, aby som sa na to pýtala. Muži zákona po matkinom boku šklbli povrazmi. Vyzerala medzi nimi slabá, scvrknutá.

Cez pootvorené okno som sledovala, ako mamu vytiahli po schodíkoch do hexarikše. Chytili ju do pasce. Ďalších šesť mužov, statných, svalnatých, v pomarančových uniformách, postávalo na mieste s popruhmi. Dopravný oddiel. Hexarikša sa mykla, muži zosúladiť krok. Sledovala som ich, až kým sa nestratili za rohom nášho pozemku.

Potom som sa za ňou rozbehla. Vrátnik ma nevidel. Práve bol na obchôdzke na vzdialenejšom konci. Bežala som, čo mi sily stačili, po brázde medzi vyjazdenými koľajami prašnej cesty, svaly na nohách sa mi sťahovali a uvoľňovali ako päsť, až kým som nevidela hexarikšu.

Skĺzla som na kraj cesty, prikrčila som sa a priplazila bližšie. Hexarikša zabočila na užšiu cestu zakrytú stromami. Ani som nevedela, že tam nejaká cesta je.

Zelenú vlajku označujúcu tamojší pozemok nebolo takmer vidieť. Za ňou sa týčila budova, ktorú som nikdy predtým nevidela. Bola väčšia než ktorýkoľvek obytný priestor, fasádu mala temnejšiu, tmavšiu sivú než ostatné budovy. Žiadne otvory na okná, iba holé, odpudzujúce steny.

Hexarikša zastala pred jediným vchodom do budovy. Pomedzi stromy som videla, ako muži zákona vlečú mamu ku vchodu. Okolo členkov sa jej dvíhali kúdoly prachu, šúchala nohami. Tunajší zápach sa mi zdal povedomý, ale bol oveľa silnejší.

Zápästia mala stále zviazané povrazmi a muži zákona ich pevne držali. Otočila sa, pozrela na mňa, akoby vedela, že som ju celý čas sledovala, a akosi sa jej podarilo zdvihnúť jednu ruku a dotknúť sa hrude, srdca. Iba sekundové gesto. Budem si ho pamätať do konca života.

Vtom sa z vchodu načiahla ruka a vtiahla ju dnu. Dvere sa s tresnutím zatvorili.

Kým muži zákona nasadali späť do hexarikše, skryla som sa za strom a sledovala som ich, až kým sa nestratili. Potom som si oprela čelo o kmeň a tĺkla som pästami do tvrdej kôry, až mi začali krváčať.

* * *

Sama.

Dosiaľ nikdy som nebola sama. Mama to nikdy nedovolila. Nikdy. Jeremy sa ešte nevrátil z práce. Obkolesovala ma iba sivá farba. Sivé steny, sivá dlážka. Chladný betónový štvorec. Jeden okenný otvor na každej zo štyroch stien, jedny drevené dvere, ktoré viedli na spoločný dvor pozemku, malý, zaprášený kus zeme, a vrátnica, kde stál vrátnik. Vnútro obytnej bunky bolo rozdelené na tri časti. Na jednej strane od dverí sa nachádzal jedálenský kút s pultom, naň sme si odkladali výživové kocky a fľaše s vodou. Na druhej strane od dverí bol umývací kút s ovisnutým závesom poskytujúcim trochu súkromia. V zadnej časti odpočinkový kút, na dlážke žinenky, na stenách háčiky, vešali sme si na ne uniformy. Pri stene na pravej strane priestor na výrobu energie. Tu stáli energopásky vedľa seba.

Vo všetkých týchto kútoch kedysi bola mama.

Prešla som do odpočinkového kúta. Mamina žinenka, dlhá a široká najviac pre jedného človeka, potiahnutá rovnakou zodratou látkou, z akej bol záves v umývacom kúte, natiahnutou na desať centimetrov hrubom penovom matraci na studenej betónovej dlážke. Mamina prikrývka sa zošuchla na dlážku. Zdvihla som ju a priložila si ju k tvári. Zhlboka som sa nadýchla. Drsná, studená látka voňala mamou, jej pokožkou, jej vlasmi. Na žinenke som videla odtlačok maminho tela, hlavy, pliec, bokov. Prešla som končekmi prstov po žinenke, chcela som si zapamätať priehlbiny. Potom som si ľahla do odtlačku, schúlila sa do kľbka a prikryla sa maminou prikrývkou. Až teraz som mohla plakať.

* * *

Nedalo sa robiť nič iné, len sa postaviť znova na energopás a kráčať. Vyrábať energiu. Vyrábať energiu. Vyrábať energiu. Dolačiť tachometer do cieľa. Ozvalo sa syčanie, energia z trenia a tepla pásu sa odčerpávala cez hadičku napojenú na vývod v stene a potom do absorpčného telesa pred obytnou bunkou. Každá obytná bunka mala takéto absorpčné teleso, ale všetky telesá patrili centrálnej autorite. Tej patrilo všetko. Získanú energiu používali na uspokojovanie našich potrieb. Na výživové kocky, oblečenie, skrátka na všetko. Hovorili tomu politika neutrálnej energie. Neznášala som tie bombastické názvy.

Mama mi raz povedala, že na výrobe energie republike záleží najviac. A potom jej záležalo na tom, aby sa rodili zdravé deti. Výroba a rozmnožovanie. Najcennejší občania dokázali oboje. Vtedy som nevedela, čo mala mama na mysli.

Zvonenie zvonca ohlasovalo polhodinu do zotmenia. Jeremy sa mal po zotmení vrátiť domov. Spolu by sme zjedli výživové kocky – každý svoju – a vypili každý svoj prídel vody. Nemyslela som si, že budem hladná, ale už ma smádkilo. Všimla som si, že ručička na tachometri energopásu sa prehupla za polovicu.

Keď ma spárili s Jeremym, mama odmietla vstať zo žienky, aby ho privítala. Muži s bradami vyslaní miestnou autoritou vystúpili z hexarikše ako prví a zladeným pochodom prišli k našim dverám, nohy sa im hýbali rovno, meravo, akoby nemali kolenné kĺby. Priniesli mi novú šatku na hlavu, bielu, s čiernymi okrajmi, a otočili sa chrptom, keď som si sňala svoju čiernu šatku, vdovskú šatku, a dala si novú. Potom vystúpil z hexarikše v sprievode muža zákona Jeremy. Chudý, vycivený, bledý.

Vykonali obrad spárenia, pred našou obytnou bunkou sme si prisahali: *Budem si ctiť republiku. Budem vyrábať energiu pre republiku. Budem plodiť občanov pre republiku. Chvála republike.* Potom sme všetci urobili znak kruhu spojením palcov a ukazovákov, ktoré sme si priložili na čelá, aby sme vzdali poctu republike.

Muži sa vrátili do hexarikše a odišli. Jeremy a ja sme boli oficiálne spárení. Odobrali sme sa do našej obytnej bunky. Obzeral sa, akoby takú bunku ešte nikdy nevidel. Odhrnul záves a prebehol pohľadom po umývacom kúte. Vykukol okennými otvormi,

nervózne prešiel od jedného k druhému. Napokon zastal a oprel sa o jedálenský pult.

„Chcel som pannu. A čo som dostal?“ Premeral si ma. „Teba. A k tomu jednu starú ženskú.“ Fľochol na mamu.

Pomaly sa posadila a namierila naňho ukazovák. Prvý raz som si všimla, ako staro vyzerali jej ruky, ako sa jej prst ohýbal ani pazúr. Vyzerala smutne, chystala sa niečo povedať, no nepovedala nič.

Jeremy stíchol, prižmúril oči a zovrel pery. Mama si opäť ľahla a nikdy viac s ním nenadviazala rozhovor.

Toto sa odohralo pred dvoma dňami.

Nenaučila som ťa toho dosť. Čo mala na mysli? Čo ešte neviem?

Niekedy hovorila veľa. Jej hlas znel ako metronóm – tik, ticho, tik, ticho. Napíňal našu bunku. Keď rozprávala, škrabala si pokožku. Nechty sa jej zarývali do rúk, do členkov, zväčšovala suché bodky, rozškrabávala si chrasty až do krvi.

„Nežili sme vždy takto,“ hovorievala.

„Porozprávaj mi o minulosti.“

„Kedysi sme mali vlastnú farmu. Pôdu, zvlnené kopce, zelené polia. Chovali sme zvieratá, pestovali zeleninu. Mali sme majetok. Patril nám.“

„Čo sa s ním stalo? Kde to bolo?“

„Ďaleko. Bolo to veľmi ďaleko. Zákony sa zmenili. Autorita teraz vlastní všetok majetok.“

Prečo, chcela som sa spýtať, prečo sa zákony zmenili? No ne-
spýtala som sa, neprerušovala som jej rozprávanie. Keby som jej skočila do reči, stíchla by a otočila by sa s tvárou k stene. Prestala by hovoriť.

„Na farme sme chovali zvieratá,“ vravievala.

Len si to predstavte! Chovať zvieratá! Na každej spoločenskej schôdzi nám pripomínali, že zvieratá sú posvätné a patria Zemi, nie ľuďom. Zvieratá sú chránené. A my sme museli jednohlasne odriekať prísahu o zvieratách.

Prisahám oddanosť Zemi, posvätným právam Zeme a všetkým zvieratám na Zemi.

Iba minulý mesiac vytiahli muži zákona počas spoločenskej schôdze jedného muža pred zhromaždený dav a prinútili ho po-

kľaknúť pred miestnymi autoritami. Obvinili ho, že svojím energocykлом prešiel hada. Tuším sa pokúšal povedať, že išlo o nehodu, ale hlas sa mu triasol a ťažko mu bolo rozumieť. Hlavu mal sklonenú, bradou sa takmer dotýkal hrude. Vyzeral malý a starý, keď takto kľáčal. Zviazali mu zápästia povrazmi a odvliekli ho.

Všetci na schôdzi upierali pohľad na špičky topánok. Unavení, vyblednutí a zvädnutí. Každý jeden, kto sa prizeral, vedel, že sa môže ocitnúť na mieste odvedeného nešťastníka v hociktorý deň, z hocijakého dôvodu.

Mama povedala, že nešťastníka odviedli neprávom, jednoducho neprávom. Ale nepovedala to veľmi nahlas.

2. KAPITOLA

Krátko po zotmení.

Jeremy prišiel domov. Počula som, ako pripojil svoj energocykel k absorpčnému telesu, ozvalo sa syčanie, keď sa energia z batérie energocykla prenášala do absorpčného telesa. Potom sa ozvalo škripanie plechovej schránky na výživové kocky – vyberal prídely stravy.

Vošiel dnu, kocky položil na jedálenský pult. Nepozrel na mňa. Nepozdravil ma. Iba sa pobral do umývacieho kúta. Zacítila som dezinfekčný roztok a počula, ako sa mu rozpleskol na pokožke. Lenže vo vzduchu visel ešte iný zápach, akýsi nepríjemný zápach.

„Dnes odviedli tvoju matku,“ povedal, keď sa vrátil do jedálenského kúta.

Prikývla som a opäť som pocítila slzy v kútikoch očí.

„Vedel som, že si po ňu prídu,“ dodal.

„Odkiaľ si to vedel?“

Nevlúdne sa usmial, neodpovedal.

Nepríjemný zápach zosilnel, keď sa postavil blízko mňa. Bol to zápach recyklačného strediska, kde pracoval. Stáli sme v tichu, v jedálenskom kúte, tvárou k okennému otvoru, a vyhýbali sme sa priamemu pohľadu. Svetlo dňa nadobudlo tmavosivý odtieň, vybledlo.

Najprv som vypila prídely vody. Vlhkosť lahodila perám, jazyku. Mama mi zvyčajne dala napiť zo svojej vody, keď som bola veľmi smädná. Urobil by to aj Jeremy?

Necítila som hlad, ale musela som niečo zjesť. Výživové kocky sme nemohli recyklovať alebo odložiť si ich na neskôr, a nesmeli sme ich ani zahodiť. Rozbalila som presne vytvarovanú kocku s rozmermi trikrát tri centimetre a najprv som zjedla obal. Dnes pozostával z rybacej drviny, ryže a petržlenu.

Mama mi hovorievala, že keď bola malá, chodila na rybačku. S otcom chodievali k potôčiku na farme a chytali ozajstné ryby. Opisovala to tak živo: voda tiekla po riečnych kamienkoch. Inokedy chytali ryby vo veľikánskom oválnom jazere s krištáľovo čistou vodou. Páčilo sa mi, keď rozprávala o minulosti.

Keď sme dojedli kocky, Jeremy si ľahol na svoju žinenku, natiahol sa a okamžite zaspal. Vyzeral vyčerpaný a vyblednutý, mal farbu zaprášeného kameňa. Aj pery mal bledé. Bol vychudnutý a nedorastený, nemohol vykonávať namáhavú prácu.

Stále som sa cítila sama, aj napriek Jeremyho prítomnosti. Obytná bunka bez maminho hlasu bola hrozivo tichá. Podľa nej bolo nesprávne, ako priamočiaro prideľovali jedného človeka druhému. Za jej mladých čias vraj chlapci a dievčatá robili čosi, čo nazývala „chodiť na rande“. Nespomínam si presne na mamine slová, ale celý čas, keď rozprávala, sa škrabala. Pri každej príležitosti som ju chytila za lakeť a prosila som, aby s tým prestala.

Čo ešte mama vravievala?

„Bývali sme v srdci národa.“ Aj to mi povedala. Nepovedala „republika“. Povedala „národ“.

„Na Východnom pobreží prijali nový zákon,“ pokračovala, „lebo práve tam zákony vznikali. Dali mu vznešený názov. *Agenda 21*.“ Chvíľu kráčala na energopáse, skôr ako pokračovala v rozprávaní. Gumená podložka na pásoch sa pohybovala rovnakou rýchlosťou, kráčali sme v rovnakom tempe.

„Ľudí zo Západného pobrežia ako prvých presídlili do plánovaných spoločenstiev. Neskôr sme zistili, že týchto spoločenstiev vzniklo oveľa viac, než sa očakávalo. Nikto nepozná ich presný počet, ani kde presne sa nachádzajú, vieme však, že každé spoločenstvo pozostáva zo zhluku pozemkov, takých, ako je náš. Ach, ako precízne to autorita zorganizovala!“ Krátko sa zasmiala. „Niektorí naozaj uverili rozprávkam o tom, že tento nový zákon pro-

speje všetkým. Život vraj bude jednoduchší, lebo autorita sa o nás všetkých postará. Poskytne nám jedlo, strechu nad hlavou. Peniaze budú zbytočné. Chudoba bude patriť minulosti. Sľubovali nám raj.“

Od toho okamihu veci napredovali tak rýchlo, že väčšina ľudí v srdci národa si ani len neuvedomila, čo sa deje, vravela mama. Oni vraj boli poslední, ktorých presídlili do plánovaných spoločstiev.

„Kedysi sme mohli počúvať rádio, pozeráť televíziu. Zábavné programy, seriály, spravodajstvo, diskusné rozhlasové relácie. Mali sme veľa možností a mohli sme si vyberať.

Nejaký čas po tom, ako nový zákon vstúpil do platnosti a ovládol médiá, vysielali v rozhlase a televízii iba prejavy autority, alebo hudbu, vlasteneckú hudbu. Orchesterálne pochody. Nakoniec stíchol aj orchester. Nebola to moja najobľúbenejšia hudba, ale aj to bolo aspoň niečo,“ povedala mama. „Niečo je lepšie ako nič. Väčšinou.“

„Čo je to orchesterálny pochod?“ spýtala som sa jej.

„My dve. Ty a ja, keď pochodujeme na pásoch.“

„Ale tu nezná hudba. Čo vytváralo hudbu?“

„Bubny, trúbky a tuby. My budeme iné. Budeme pochodovať bez hudby.“

Chvíľu sme kráčali potichu, nohy sa hýbali v rovnakom rytme. Potom sa opäť rozhovorila.

„Každý si myslel, že všetko sa zmenilo mihnutím oka. Lenže nie mihnutím môjho oka,“ pokračovala. „Ja som vedela svoje.“

* * *

Bola som ešte maličká, keď nás presídlili, a na mnohé z toho, o čom mama rozprávala, si nespomínam. Každý má v pamäti miesto spomienok na začiatok života dieťa zívajúcu prázdnotou. Čas, na ktorý si nedokážete spomenúť. Prvé kroky. Prvé varené jedlo. Moje skutočné spomienky sa viažu s našou obytnou bunkou, ktorú nám prideliť na pozemku 14. Sivú farbu som si osvojila podľa farby našej obytnej bunky. Zvyšné farby som sa naučila

podľa farieb uniforiem, ktoré ľudia nosili podľa vykonávanej práce. Pomarančové uniformy nosili príslušníci dopravného oddielu. Mdlá zelená patrila recyklačnému stredisku. Sivá vrátnikom. Ružová a modrá opatrovatelkám z detskej dedinky. Žltá výrobcom výživových kociek. Biela gardedámam. Jasnozelená správcom prírody. Čierna mužom zákona. A tá najdôležitejšia – čierna so zlatým lemom – autoritám. Všemohúcim autoritám.

Naša obytná bunka so štvorcovým pôdorysom, malá a učupená, stála pri ceste, po ktorej premávali hexarikše a energocykle, na pozemku 14, dopravnom pozemku. Muži z nášho pozemku trávil celý deň zabezpečovaním dopravy – ťahali drevené hexarikše. Drevené vozidlá prepravovali nanajvýš šesť ľudí naraz, jedného na prednom sedadle, jedného na zadnom a po dvoch osobách vľavo a vpravo. Existoval len tento dopravný prostriedok, lebo akúkoľvek prepravu osôb a tovaru musela schváliť autorita. Nijaký občan sa nesmel premiestňovať svojvoľne, bolo by to mrhanie energiou, a to si nik nemohol dovoliť. Naša denná zásoba energie sa, samozrejme, musela využiť na kráčanie na energopásoch alebo na plnenie pridelených úloh, ktoré mali prispievať k zdokonaľovaniu spoločnosti.

Muži z dopravného oddielu pracovali v skupinkách po šiestich. Otec mal na chrbte pod pomarančovou uniformou tvrdé svaly, ktoré sa mu vydúvali. Mama povedala, že jediné, čo bolo na pozemku 14 dobré, bolo to, že každý, koho sem presídlili, pochádzal zo strednej oblasti niekdajšieho národa. Jednoduchí, ťažko pracujúci ľudkovia.

„Sú rovnakí ako my,“ povedala. „A to ma utešuje.“

Mama so mnou zostávala doma a spolu sme šliapali na energopáse. Ako malá som dostala hračkársky energopás a musela som si na ňom každý deň odšliapať svoje. Samozrejme, nemusela som kráčať toľko hodín ako mama, lebo som bola dieťa. Deti vtedy mali isté výsady, ale aj tak museli cvičiť. Mama občas zliezla z energopásu a vyobjímala ma alebo ma naučila pesničku *Ja som ten čajníček, čo uško má*. A ukázala mi, ako predstierať, že niekto sa ma chystá „*nakloniť nad šálku a vyliat ma*“. Inokedy ma učila „*Kvap, kvap, kvapi, kvap, prší, prší, kam pôjdeme, v daždi ostať*“

nemôžeme, schováme sa pod odkvap...“ Ale musela som ju zastaviť a spýtať sa, čo je to odkvap.

„Odkvap je rúra, do ktorej steká dážď zo strechy a odtiaľ potom odteká do suda. Dnes už neexistujú nijaké odkvapy. Nikto už nezbera dažďovú vodu.“

Asi minútu som nad tým uvažovala, potom som sa jej spýtala: „Prečo nemôžeme zbierať dažďovú vodu? Prečo nemôžeme piť dažďové kvapky?“ Veď dážď, to bola voda, či nie?

„Dážď“, povedala, „patrí Zemi, a autorita sleduje všetko, čo patrí Zemi.“ Potom už v ten deň nespievala ani nerozprávala.

Bola som jedno z posledných detí, ktoré smelo zostať doma s rodičmi. Bola to moja výsada. Mama mi tak povedala. Bola to vraj aj jej najväčšia výsada. Vysvetlila mi, čo sa odohralo na jednej zo spoločenských schôdzí. Jediné, na čo si spomínam v súvislosti s tými schôdzami, keď som bola malá, je, že som musela stáť potichu v dave s mamou a ockom a nevrtiť sa, inak by ma mama uštipla do ramena. Štvorročné dieťa ťažko postojí bez pohybu tak dlho, ale mama nechcela, aby som pútala pozornosť. Na konci tejto konkrétnej schôdze, keď sme stáli vonku na cyklistickom chodníku, sa mama zohla a silno ma objala. A plakala. Zacítila som jej vlhké líce, dotkla som sa ho mojou rúčkou. Keď som si vopchala prsty do úst, chutili ako soľ.

„Smiem si ťa nechať“, povedala. „Smiem si ťa nechať.“ Nechápala som, prečo ju to rozplakalo, alebo prečo si myslela, že by si ma nemohla nechať. Bola som jej dcéra. Aj otec ma objal, ale ustavične sa nervózne obzeral na všetky strany a šúchal nohami, akoby sa chcel rozbehnúť.

„Podme domov, Elsa“, povedal mame. „Podme už. Každý nemal také šťastie ako my.“

3. KAPITOLA

A si pred štyrmi rokmi som dosiahla reprodukčný vek. Pohľad na krv na spodnej bielizni ma vydesil. Myslela som si, že zomieram. Pokúšala som sa skryť zakrvavené kúsky bielizne – zvinula som ich do kľbka a strčila pod kôpku čistého oblečenia, ale mamu som neprekabátila. Našla ich. Dala mi poskladaný kúsok látky na zachytenie krvi a povedala, že by sme sa mali porozprávať.

V tom čase som už mala skutočný energopás s čiernym gumovým pásom, kovovými bočnými držiakmi a malým okrúhlym tachometrom s červenou ručičkou. Mama a ja sme šliapali bok po boku na svojich pásoch. Pozabúdala som veľa z toho, čo mi mama rozprávala, ale nikdy nezabudnem na to, čo povedala o zákonoch zvýšenia pôrodnosti.

„Autorita,“ povedala a slová jej vychádzali z úst v rytme krokov, „rozhodla, že vychová deti lepšie ako my. Vycvičí ich tak, aby boli produktívnejšie. Vycvičí ich lepšie ako ich vlastní rodičia.“

Ako rozprávala, vložila som si prsty do úst a ochutnávala som soľ z môjho potu. Mala mi vysvetliť, prečo sa mi na spodnej bielizni objavila krv. Prečo rozpráva o autoritách? Vedela som však, že keby som sa pokúsila zmeniť tému, zmĺkla by nadobro.

Venovala mi pohľad zboku, akoby sa snažila zhodnotiť, koľko informácií môžem zniesť, akoby som bola prázdny čajníček, ktorý treba naplniť pomaličky, kvapku po kvapke, a iba slovami, ktoré mi sama chcela povedať.

„Netuším, ako dlho to plánovali. Svoje plány nikdy dopredu ne-

oznámia. Ani nápady. Iba rovno vyhlasujú.“ Pravou rukou sa poškriabala na ľavom predlaktí, rytmus chôdze neprerušila. Keď rozprávala o autorite, slová z nej vyletúvali ako pľuvance.

„Prestaň sa škriabať,“ povedala som.

„Prestaň si cmúľať prsty,“ odpovedala. „Už nie si dieťa, máš štrnásť a pol roka.“

Pár minút sme kráčali v tichosti, rotujúce pásy len slabo búchali a sem-tam zasyčali, keď absorpčné teleso pohlcovalo vyrobenú energiu.

„Tvoj otec ich videl, keď stavali akési budovy. Myslím si, že vedel, čo bolo vo veci. Dopravný oddiel vždy vie aspoň máličko...“

„Aké budovy?“

„Detskú dedinku. Nový pozemok. Nové vlajky. Ružovú a modrú.“

Všetko teda malo pridelenú farbu. Farby definovali postavenie v spoločnosti. Farby definovali účel. Občania mohli nosiť iba pridelené farby. Na prvý pohľad ste vedeli, čo kto robí, či je dôležitý. Mama a ja sme sa obliekali do rovnakej pomarančovej farby ako ocko. Naše farby označovali hranice a tie sme nesmeli prekročiť.

„A tebe to nepovedal?“ spýtala som sa. „Nepovedal ti o nových budovách?“

„Nie. Nepovedal.“ Mama zovrela pery.

„Prečo nie?“ Mama a ocko mali istotne tajomstvá jeden pred druhým, rovnako ako aj pred mnou. A ich tajomstvá sa určite týkali zlých vecí. Prečo inak by pred nami otec nespomenul nové budovy?

Opäť na mňa letmo pozrela. „Mal na to svoje dôvody.“

Cez okenný otvor sme počuli, že okolo hrkoce hexarikša, donieslo sa k nám šúchanie krokov vrátnika na obchôdzke. Prehovorili sme, až keď zabočil za roh našej obytnej bunky.

Potom mi metronómovým hlasom povedala, čo autority vyhlásili na spoločenskej schôdzi pred vyše desaťročím. Tránila ich klesajúca pôrodnosť na rozličných pozemkoch, ako aj dospievanie starších detí. Oznámili, že deti nedosahujú plný potenciál, lebo rodičia ich primerane nevychovávali. Oni to vraj dokážu lepšie.

„Tvojmu otcovi som povedala, že by možno mali zvážiť, či nepripíšu klesajúcu pôrodnosť zvyšovaniu požiadaviek na výrobu

energie u všetkých občanov. Na plodenie detí nezostávalo dosť energie.“ Vlastne sa trocha zasmiala, keď mi to hovorila. Keď mala dobré dni, vedela byť sarkastická, ba až vtipná. Inokedy bývala tichá a hlas jej znel monotónne.

Ale najdôležitejšie, čo mi v ten deň povedala, dôležitejšie než čokoľvek, čo som kedy počula, také dôležité, že ma už dýchanie bolelo od rebier až po končeky palcov na nohách, bolo to, že štvrté narodeniny som oslávila týždeň pred osudnou schôdzou. Lebo na tejto schôdzi oznámili, že všetky deti, ktoré prídu na svet, a deti mladšie ako štyri roky budú premiestnené na nový pozemok. Pozemok 2. Do detskej dedinky. Pre toto vyhlásenie som jednou z nízkeho počtu občanov, ktorých vychovali pokrvní rodičia.

Mali sme za sebou približne polovicu každodennej chôdze na pásach. Ranný prídely vody som už vypila, pery mi schli, jazyk zdrapľavel. V nohavičkách som cítila mokrý lepkavý poskladaný kúsok látky. Myslela som si, že mama na moju zakrvavenú spodnú bielizeň zabudla. Lenže nezabudla.

„Teraz si už dosť veľká, aby si sa podrobila testom. Aby si získala hodnotenie reprodukčných schopností. Naplánujú ich, otec ich upovedomí o tvojej situácii.“

„O čom?“

„O твоjich prvých mesiačikoch. O krvácaní. Je to normálne. Otec ich upovedomí, potom naplánujú test a dopravný oddiel ťa vezme na kliniku ľudského zdravia.“

„Je to normálne?“

„Úplne normálne. Znamená to, že už máš vek na to, aby ťa spáрили s mužom. Znamená to, že ťa možno presunú na iný pozemok.“ Z hlasu sa jej niesol smútok, no zároveň príkrosť, ako keď niekto buchne dverami. Tu skončila s rozprávaním.